

Rapport

Datum: 29 augustus 2001

Rapportnummer: 2001/261

Klacht

Verzoeker, een alleenstaande vluchteling uit Burundi, klaagt over de wijze waarop het Centraal Orgaan opvang asielzoekers (COA), bij brief van 13 december 1999, zijn klachten over de uitplaatsing van een asielzoekerscentrum naar een woning heeft afgehandeld. Hij klaagt er met name over dat het COA in de brief van 13 december 1999 niet is ingegaan op zijn klacht dat het COA onvoldoende inspanningen heeft geleverd om hem te helpen bij het verkrijgen van huisvesting en dat het COA druk op hem heeft ugeoefend om zijn huidige huisvesting te accepteren waarbij hij een document heeft moeten ondertekenen zonder dat hij de consequenties van die ondertekening kon overzien.

Beoordeling

1. Bij brief van 16 september 1999 klaagde verzoeker er onder meer over dat het Centraal Orgaan opvang asielzoekers (COA) onvoldoende inspanningen had geleverd om hem te helpen bij het verkrijgen van huisvesting en dat het COA druk op hem had uitgeoefend om zijn huisvesting op een kamer in Rotterdam te accepteren, waarbij hij een document had moeten ondertekenen zonder dat hij de consequenties van die ondertekening kon overzien. Verzoeker gaf in deze brief een uitgebreide weergave van problemen die hij ondervond met betrekking tot zijn huisvesting in Rotterdam en de gang van zaken zoals die was geweest met betrekking tot het verkrijgen van huisvesting vanaf het moment dat hij de vluchtelingenstatus had verkregen. In het slot van zijn brief verzocht hij om hulp bij het verkrijgen van een eigen woning in een door hem aangegeven gebied.

2. Het COA deelde in zijn reactie van 13 december 1999 op verzoekers brief van 16 september 1999 slechts mee dat het COA niets voor verzoeker kon doen en dat hij verzoeker moest verwijzen naar de gemeente Rotterdam omdat verzoeker in die gemeente woonde. Het COA ging niet in op verzoekers klachten en de door hem ondervonden problemen bij het vinden van huisvesting.

3. Een bestuurorgaan dient een open oog en oor te hebben voor klachten en problemen van burgers. Dit geldt te meer indien het een bestuursorgaan betreft dat mede tot taak heeft burgers die afkomstig zijn uit andere landen hun weg te laten vinden in de Nederlandse samenleving.

Door verzoekers brief van 16 september 1999 slechts op te vatten als een verzoek om hulp bij het verkrijgen van andere huisvesting en niet te herkennen en te behandelen als een klacht in die zin van hoofdstuk 9 van de Algemene wet bestuursrecht, heeft het COA er onvoldoende blijk van gegeven verzoekers klachten en problemen serieus te nemen.

De onderzochte gedraging is niet behoorlijk.

4. Voorts overweegt de Nationale ombudsman het volgende.

Tijdens het onderzoek heeft het COA in eerste instantie onjuiste informatie verstrekt door de Nationale ombudsman mee te delen dat verzoeker niet alleen begin juni 1999 een hem aangeboden woning in Leiden had geweigerd, maar eind juni 1999 ook een hem aangeboden woning in de gemeente Warmond omdat hij inmiddels zelf woonruimte had gevonden in Rotterdam.

Nadat verzoeker had laten weten dat hem nooit een woning in Warmond was aangeboden, bracht het COA in een nadere reactie naar voren dat de woning die de gemeente Warmond op 14 juni 1999 had aangeboden inderdaad niet aan verzoeker was aangeboden, omdat verzoeker inmiddels zelf woonruimte had gevonden in Rotterdam.

De Nationale ombudsman stelt voorop dat het COA verzoeker de woning in Warmond niet meer behoeft aan te bieden, nu hij al een woning in Rotterdam had. Dit zou alleen anders zijn geweest wanneer verzoeker de woning in Rotterdam tegen zijn zin had moeten accepteren. Daarvan is echter niet gebleken.

Door de onjuiste informatie heeft het COA bij verzoeker evenwel de indruk gewekt dat hem het aanbod van een woning in Warmond is onthouden. Door deze foutieve informatieverstrekking heeft het COA bepaald onjuist gehandeld.

Conclusie

De klacht over de onderzochte gedraging van het Centraal Orgaan opvang asielzoekers is gegrond.

Onderzoek

Op 21 december 1999 ontving de Nationale ombudsman een verzoekschrift van de heer K. te Rotterdam, met een klacht over een gedraging van het Centraal Orgaan opvang asielzoekers (COA) te Rijswijk.

Naar deze gedraging werd een onderzoek ingesteld.

In het kader van het onderzoek werd het COA verzocht op de klacht te reageren en een afschrift toe te sturen van de stukken die op de klacht betrekking hebben.

Tijdens het onderzoek kregen betrokkenen de gelegenheid op de door ieder van hen verstrekte inlichtingen te reageren.

Tevens werd het COA een aantal specifieke vragen gesteld.

De onder Bevindingen genoemde brieven van verzoeker waren in het Frans gesteld. De in het Nederlands weergegeven citaten uit die brieven zijn door een vertaler uit het Frans in

het Nederlands vertaald.

Het resultaat van het onderzoek werd als verslag van bevindingen gestuurd aan betrokkenen.

Noch verzoeker noch het COA gaf binnen de gestelde termijn een reactie.

Bevindingen

De bevindingen van het onderzoek luiden als volgt:

A. Feiten

1. Bij brief van 16 september 1999, die was gericht aan de Nationale ombudsman maar die op verzoek van verzoeker door de Nationale ombudsman aan het COA ter behandeling is doorgezonden, klaagde verzoeker over de wijze waarop het COA had gehandeld met betrekking tot het zoeken en vinden van huisvesting voor hem.

Verzoeker deelde onder meer het volgende mee:

"Ik ben vluchteling uit Burundi en ben houder van de A-status.

Rekening houdend met de uitzonderlijke manier waarop het COA me behandeld heeft (nu al 3 maanden; er is me nog niet één keer een eigen huis aangeboden), en rekeninghoudend met een slechte voorlichting door het maatschappelijk werk van centrum Harlingen (de Harne), dien ik een klacht in opdat het COA deze kan analyseren en me behandelen zoals wel vele andere vluchtelingen worden behandeld inzake het verkrijgen van woonruimte en opdat het Centrum ook kan weten dat ik niet het slachtoffer kan zijn van mijn burgerlijke staat, zoals het maatschappelijk werk me elke keer wist te vertellen wanneer ik vroeg waarom het COA me geen huis gaf. (Dat is omdat ik vrijgezel ben en omdat het dan lang gaat duren, maar toch zijn andere vrijgezellen al vertrokken).

Enige dagen nadat ik de A-status heb gekregen vroeg het maatschappelijk werk me in welke omgeving ik een huis zou willen hebben. Ik heb toen geantwoord dat ik wilde dat het COA een huis voor me vond in Midden Nederland of anders in centrum West (Utrecht, Hilversum, Zaandam, Haarlem of Den Haag), want in die omgevingen kan ik intensief contact onderhouden met mensen die me vertrouwd zijn en die voor wat verlichting kunnen zorgen wanneer ik ziek ben, want ik ben erg ziekelijk, maar ook om te studeren. Bovendien is het een gebied dat ik erg waardeer omdat het niet ver van de kust ligt.

Daarna stuurde het COA me een brief waarin stond dat er een kamer voor me gevonden was in Leiden. De plaats was niet verkeerd voor me, maar ik wilde mijn eigen huis om mijn leven te kunnen organiseren en om ruzies te vermijden, daar de kamer die ze me hadden aangeboden in een centrum voor jongeren van 18 tot 25 jaar was, voor A-statushouders,

enz. Ik had de keuze tussen accepteren of weigeren: ik heb geweigerd. De twee volgende maanden, ongeveer, kwam er geen enkel bericht over huisvesting. Iedere keer dat ik vroeg wanneer dat zou gebeuren zei het maatschappelijk werk me: “Je moet afwachten en waarschijnlijk lang, want je bent vrijgezel. Het is moeilijk een huis voor je te vinden”. Wat ik schokkend vind is dat andere vluchtelingen wel vertrokken! Wat een criterium, ik weet het niet! Met mijn menselijk bewustzijn bedacht ik dat ik geen slachtoffer kon zijn van mijn burgerlijke staat. Toen kreeg ik het idee een huis te zoeken via het maatschappelijk werk. Maar dat zeg ik u, dat was een misser. Eén keer heb ik hun krant ontvangen en toen anderhalve maand niets meer zonder dat ik wist waar het precies was vastgelopen. Ik heb de bemoeienis van het maatschappelijk werk gevraagd en dat liep uit op een impasse. Tot en met juni kwam het COA met geen enkel voorstel voor huisvesting en ontving ik ook geen krant. Steeds wanneer ik vroeg wat er precies aan de hand was, kreeg ik te horen dat het voor vrijgezellen lang duurt en dat het voor gezinnen gemakkelijker is, want er zijn erg veel mensen. Voor mij was het alsof ze me zeiden dat ik maar moest trouwen en dat ik geen enkele waarde had.

Vervolgens, toen ze opmerkten dat ik erg paniekerig was, gespannen, dat er ruzies waren die zich in het centrum voordeden (iedere keer dat ik mijn fiets ergens stalde, stak een mij onbekende persoon, die ook niet geïdentificeerd kon worden door de veiligheidsdienst van het centrum, de banden lek). Dit heb ik verscheidene keren aan het maatschappelijk werk en aan de veiligheidsdienst gemeld, maar niemand reageerde. Het enige wat gezegd werd was dat het moeilijk was de dader op te sporen. Totdat de ambtenaar van de VVN ze repareerde. Maar ondertussen bleef ik maar vragen wat er ging gebeuren met het COA en heb ik me veel beklaagd want zelfs degenen die twee maanden na mij de A-status hadden gekregen waren inmiddels vertrokken. Waarom ik dan niet? Conclusie: ze zeiden me dat de oplossing zou zijn dat ik zelf naar bureaus zou gaan om een huis te vinden. Ze gaven me papieren mee die van mijn status getuigden en ze hebben me herhaaldelijk “dagkaarten” gegeven. Utrecht, Hilversum, Amsterdam, Haarlem, Den Haag, het is op niets uitgelopen. Er werd me gezegd dat het lang zou gaan duren. Iemand informeerde me over een huis in Den Haag, het maatschappelijk werk zei dat het huis erg groot was en erg duur (FL 800,00). Ik heb er met ze over gesproken en toen heb ik het laten gaan. Ik heb zelfs om bemoeienis van mijn advocaat gevraagd, maar ze hebben geweigerd contact met haar op te nemen. Dat heb ik toen zelf gedaan en ze zei me dat ik naar het COA moest luisteren.

Enkele dagen later zei het maatschappelijk werk me dat ik nog eens overal een huis moest gaan zoeken. Ik kreeg 2 dagkaarten. Ik heb werkelijk overal gezocht maar het is op niets uitgelopen. Toen ik weer terugkwam in het centrum, heb ik ze daar uitgelegd wat er was gebeurd. Ik was op een bureau Stadswonen uit Rotterdam gestuit: Ik heb niet echt een huis gevonden, er werd me overal gezegd dat het zou gaan duren. Maar er is een plaats in Rotterdam, men heeft me verteld dat er studentenkamers zijn voor FL 526,72, alleen vanaf juli wordt de prijs verhoogd naar FL 540,51. Omdat ik me zo gespannen voel zou ik daar

naartoe kunnen gaan terwijl ik het antwoord van het COA afwacht.

Het maatschappelijk werk zei me dat het echt een goed idee was en dat het gemakkelijker voor me zou zijn een huis te vinden als ik eenmaal buiten het centrum was, dat het ook sneller zou gaan.

Vanaf dat moment veroordeel ik die groep want ze wisten heel goed dat ik op de verkeerde weg was en slecht georiënteerd. Ze wisten ook heel goed dat deze weg ongunstig voor me is en dat, wanneer ik het kamp eenmaal zou verlaten, mijn contact met het COA afgelopen was. Maar niemand van die groep heeft daarover wat tegen me durven zeggen en er is me geen enkel advies gegeven. Ze hebben me erin laten lopen want ze wisten heel goed dat ik erg gespannen was, dat ik me niet goed voelde in het centrum en dat ik veel problemen had. Kortom, ze hebben zich vermaakt met mijn ongeluk. Ze wilden van me af. Het was net nadat ik me afvroeg of ik niet in het kamp zou blijven om het huis af te wachten dat ik van het COA toegewezen zou krijgen. Ze zeiden nee. Ik moest vertrekken en ze hebben me papieren laten tekenen zonder precies te weten wat ik heb gedaan. Op dit moment begrijp ik de waarheid. Ze wisten heel goed dat ik niet goed geïnformeerd was wat betreft de huisvesting hier in Nederland, want ze hebben me dat niet van tevoren gezegd. Bovendien hadden ze niet echt het recht me vrij te laten om zelf een huis te gaan zoeken, ze wisten heel goed dat de prijs van die kamer veel te hoog was, ze zouden dan gereageerd hebben als eerder al met dat huis in

Den Haag (FL 800,00). Nu heeft het COA gezegd geen huis voor me te kunnen vinden, en zelf een huis vinden is erg moeilijk. Ik beklaag me ook over dat wat het maatschappelijk werk heeft gedaan: nadat het COA door de bemiddelaar van de VWR Rijnmond gehoord was, vond het een huis voor me toen ik nog in het centrum verbleef, dat wil zeggen vóór 20 juli. Maar niemand heeft me dat gezegd en nu zegt het COA dat ze niets voor me willen doen. Ze wilden daar dat ik naar die kamer zou gaan, niet in een huis, en toch was dat mijn recht. Ze hebben werkelijk, als ik dat zo mag zeggen, mijn rechten met voeten getreden.

* Het is door hen die het voor mij moeilijk maken eigen huisvesting te verkrijgen via het COA.

-Ik kan de slechte voorlichting door het COA niet verdragen en dat martelt me geestelijk.

-De situatie van die kamer, waarin ik mijn spullen niet goed kan opruimen. Degenen die hier wonen, studenten, laten het grootste deel van hun spullen bij hen thuis staan, dus ze hebben niet veel (gesloten en geïsoleerde omgeving, wat ik niet kan verteren, gemeenschappelijke telefoon, gemeenschappelijke keuken zodat ik mijn gerei niet veilig kan bewaren. Ik voel me verder beklemd want alles wat ik doe, doe ik met de grootste terughoudendheid, alsof ik niet bij mezelf thuis ben;

-Gegeven de, laten we zeggen voortijdige, integratie, deze betreft een integratie in de internationale onderwijsgemeenschap, maar is niet een integratie in de Nederlandse samenleving. Dat vormt een belemmering voor mijn kennis van het Nederlands, want ik heb de neiging me overal in het Engels uit te drukken;

-Dan mijn gezondheidssituatie (ziekelijk). Het is hier een en al bouwplaats en ik kan niet goed slapen. Mijn gedachten stapelen zich maar op in de loop van de avond. Ik ben 4 weken ziek zonder dat ook maar één van mijn kennissen me kan komen opzoeken. Ze wonen ver weg en elke dag een kaartje kopen is duur. Ze zeggen me dat wanneer ik dichterbij ze in de buurt zou wonen, ze me zouden kunnen helpen om eten te maken. De afgelopen week heb ik de dokter gezocht die me kan helpen, maar dat is niet gelukt. Door inmenging van de VWR Rijnmond kan ik verzorgd worden. Telkens wanneer ik dokters bezocht zeiden sommigen van hen dat ze vol zaten en anderen accepteren mijn postcode niet;

-Mijn rechten die ik geschonden acht: ik wil van dezelfde rechten gebruik kunnen maken als anderen, niet meer en niet minder. Dezelfde als andere vluchtelingen, dat wil zeggen een huis krijgen in de aan het COA opgegeven gebieden. Ik wil niet op een kamer wonen, daar raak ik van in de war. Ik weet niet of de systematisch gebruikte methode bedoeld is om me gek te maken, want het maatschappelijk werk en ik waren overeengekomen dat het maar van korte duur zou zijn. Ik wil in mijn eigen huis wonen zodat ik mijn leven kan organiseren, net zoals zovele andere vluchtelingen, en waar ik gewoon kan studeren. Op mijn te kleine kamer kan ik geen tafel of stoel kwijt, ik heb geen huiskamer;

-Bovendien, door de lichamelijke klappen ten gevolge van de martelingen die ik heb ondergaan in mijn land, waardoor mijn lichaam overgevoelig is voor vreemde stoffen evenals de nawerkingen, ben ik ongezond: oorontsteking bij elk contact met microben, oorsuizingen (want ik woon op een bouwplaats), voortdurende spierspanningen, periodieke lichamelijke verzwakkingen.

Tenslotte zou ik u willen verzoeken te bemiddelen bij het COA inzake het vinden van een eigen woning in een door mij aangegeven gebied."

2. Bij brief van 11 november 1999 deelde verzoeker het COA onder meer het volgende mee:

"Ik wil inderdaad toevoegen aan de brieven die u via de Nationale Ombudsman heeft verkregen dat ik me in een urgentiesituatie bevind en dat ik zo snel mogelijk een appartement moet vinden, want niet alleen leef ik tussen mensen waar het niet mee klikt, ook de huur is hoog en veranderlijk. Er is niemand van de vluchtelingen die een kamer van FL 540, 51 kan huren met een uitkering maar zonder huursubsidie; ik ben de uitzondering. Dat betekent echter dat ik niet goed in mijn behoeften kan voorzien.

-Op dit moment bedraagt de huur FL 540, 51, voorheen was dat 526, 72, dat kan snel weer veranderen;

-Het is er onverdraaglijk. Het gebruik van zogenaamde gemeenschappelijke dingen is me ontzegd (de droogtrommel; mijn wasgoed wordt voor het wasprogramma afgelopen is drijfnat uit de machine gehaald). Wat ik het meest choquerend vind is dat ik mijn post soms tussen het oud papier vind, zonder dat ik iets heb kunnen lezen. Ik weet niet hoe ze tegen me aankijken: blik/uiterlijk .....(vert.: onleesbaar). (vert.: volgende zin is grotendeels interpretatie). "Ik moet opschrijven wat zij verzuimen." Dat verdraag ik niet, op een keer zal ik ook reageren. Daarom wil ik leven in een gevoel van vrijheid, mijn eigen leven organiseren, in de nabijheid van mijn kennissen: in Maarssen, Bilthoven, Amersfoort, Hilversum, Bussum, Utrecht, Apeldoorn, Almere, Zaandam of Haarlem.

-Binnenkort word ik geopereerd, dan moet ik iemand vinden die me kan helpen terwijl ik genees. Daar waar ik me nu bevind zijn volop bouwwerkzaamheden die een vreselijk lawaai veroorzaken, dit nog buiten alle stof die het huis binnenkomt."

3. In zijn reactie van 13 december 1999 op verzoekers brieven van 16 september 1999 en 11 november 1999 deelde het COA verzoeker mee dat het COA niets voor hem kon doen. Het COA wees verzoeker erop dat, het verzoeker moest verwijzen naar de gemeente Rotterdam, omdat verzoeker in Rotterdam woonde.

B. Standpunt verzoeker

1. Het standpunt van verzoeker staat samengevat weergegeven onder KLACHT en komt naar voren onder A.1.

2. In zijn verzoekschrift van 18 december 1999 deelde verzoeker de Nationale ombudsman het volgende mee:

"Betreffende de brief van het COA Rijswijk, heeft een verkeerde oriëntatie me parten gespeeld en is men gedane beloften niet nagekomen (afpraak).

Ik ga ervan uit dat COA Rijswijk en COA AZC Harlingen samenwerken, dus toen ik het AZC-kamp verliet, was dat omdat er een afspraak op proces-verbaal stond tussen mij en AZC De Harne in Harlingen.

De VVN Harlingen was op de hoogte van die afspraak. Als het COA nu zegt dat ik regelmatig in Rotterdam woon, is dat niet juist want het is hier nog erger dan in het centrum. Uitgaand van mijn gezond verstand, vind ik dat het COA me heeft verraden door me uit het centrum te laten vertrekken. Nu zegt het COA voor mij geen huis meer te kunnen zoeken. Wat een spel! Die reden is er wel en zal er altijd zijn. Dit voorwendsel is choquerend, het is waar dat ik geen gelijk zal krijgen want het COA past het recht van de sterkste en de altijd beste toe, maar het moet wel weten dat het opgericht is om iedereen

te helpen zonder onderscheid en wanneer het de rol inneemt van bemiddelaar bij mensen die daartoe niet bekwaam zijn dan is dat de fout van het COA. Gevolg is dan ook dat het de COA niet lukt een huis voor me te vinden om de zaak af te ronden. Het COA heeft me niet goed behandeld. Het heeft niets voor me gedaan. Vaak vraag ik me af wat nou eigenlijk de bestaansredenen van het COA zijn. Wat heb ik aan die mensen gehad? Hebben ze me gelijk aan de anderen behandeld? Ik dacht het niet! En dan zeggen ze ook nog dat ik een adres heb, dat is niet juist, want tot nu toe zoek ik mijn adres. Tenslotte moet het COA weten dat ik vreselijk moe ben door het spel dat het met me gespeeld heeft.

Ik wil graag als de anderen zijn, in een absolute rust.

Het COA is er omdat men geconstateerd heeft dat wij niet zelf voor onze huisvesting kunnen zorgen. Ik besteed teveel energie en geld om de misverstanden, die het zelf in leven heeft geroepen, betreffende mijn persoon uit de wereld te helpen. Het moet oog krijgen voor de realiteit en teruggaan naar het begin. Ik heb het ze allemaal gezegd. Ik weet zelfs niet wat voor kwaliteit, voor bijvoeglijk naamwoord ik aan de kamer die ik huur moet toekennen en toch moet ik om een huis te vinden op die kamer blijven van het COA of de ROA. Alle juridische instellingen die ik probeer advies te vragen, zijn het eens met de misvatting van het COA. Het is jammer dat de laatste zijn eigen fouten niet erkent. Ik ben werkelijk moe door de krachten die ik te vroeg al moet blijven gebruiken. Misschien zou ik er beter aan doen naar het centrum terug te keren of naar het huis in Leiden te gaan voor een kamer die het COA me eerder had voorgesteld, want de huur is daar lager dan hier. Voor wat betreft mijn studie ben ik ook niet erg blij met het leven in een grote stad zoals Rotterdam. Middelgrote steden bevallen me beter dan de grote."

3. Bij brief van 6 juli 2000 deelde verzoeker de Nationale ombudsman nog het volgende mee.

"Maar het laatste woord dat ik dat Centrum nog te zeggen heb is dat als het COA een manier ziet om me te helpen met het overleven in een gemeenschapsleven en zich te confronteren met het leven, dan moet het dat maar doen, of het COA moet in zijn negativiteit blijven steken, in dat geval echter kan ik de natuur niet dwingen. Ik ben zeer vermoeid en zelfs de belofte van het COA Harlingen, namelijk dat ik vanaf toen over een jaar een huis zou hebben, die termijn is ook al weer bijna verstreken. Ik heb een bibliotheek vol kranten uit verschillende regio's, zonder echter de hoop te hebben een huis te kunnen krijgen. Het toppunt van de ellende is dat het me zelfs niet lukt een huis te vinden in de regio's waar ik hoop te kunnen gaan studeren."

C. Standpunt COA

Het hoofd juridische zaken van het COA deelde in haar reactie van 11 juli 2000 op de klacht onder meer het volgende mee:

"... In reactie op de klacht wordt (...) uitgegaan van de volgende probleemstelling:

1. verzoeker klaagt erover dat hij eerder andere woonruimte bij het COA heeft aangevraagd en dat het COA aan deze vraag niet heeft voldaan. De reden voor andere woonruimte is gelegen in het feit dat het verzoeker niet lukt met zijn huisgenoten samen te wonen, aangezien hij de enige is die over geld beschikt en zijn huisgenoten hiervan profiteren;

2. verzoeker vindt de reactie op zijn eerste klacht onvoldoende. Daarnaast is hij ontevreden over de wijze waarop het COA zijn huisvesting vanuit het asielzoekerscentrum te Harlingen naar Rotterdam heeft afgehandeld. Verzoeker meent dat het COA onvoldoende inspanningen heeft gepleegd om hem naar huisvesting te bemiddelen en druk op hem heeft uitgeoefend om de huisvesting te Rotterdam te accepteren. Verzoeker heeft aangegeven daartoe documenten te hebben moeten ondertekenen, waarvan hij de consequenties niet heeft kunnen overzien.

Alvorens specifiek op de klacht van verzoeker in te gaan wil ik eerst in het algemeen stilstaan bij het huisvestingsbeleid van het COA ten aanzien van statushouders.

Asielzoekers die door de Staatssecretaris van Justitie als vluchteling worden toegelaten, dan wel aan wie een verblijfsdocument wordt uitgereikt dienen de centrale opvang te verlaten. Aangezien niet iedere asielzoeker direct over woonruimte in een gemeente zal kunnen beschikken, bemiddelt het COA statushouders eenmalig voor huisvesting in een gemeente. Daarnaast kunnen statushouders uiteraard ook zelf op zoek gaan naar huisvesting. Bij het bemiddelen naar huisvesting werkt het COA volgens het zogenaamde 'first-in-first-out-principe', dat wil zeggen dat de statushouder die het langst in de centrale opvang verblijft (incl. de periode dat hij nog asielzoeker was) het eerst voor huisvesting in een gemeente in aanmerking komt. Bij het aanbieden van huisvesting door het COA wordt zoveel mogelijk rekening gehouden met de volgende criteria:

- medische en/of psychosociale indicatie;
- het reeds in Nederland woonachtig zijn van bloed- en aanverwanten in de eerste en/of tweede graad;
- het hebben van werk in een bepaalde gemeente;
- het toegelaten zijn tot een opleiding in een bepaalde gemeente.

Indien de statushouder voldoet aan één van bovenstaande criteria dient het COA hier bij de bemiddeling naar huisvesting rekening mee te houden. Dit betekent dat de statushouder zal moeten worden bemiddeld naar de gemeente waarin hij onder medische behandeling is, familie heeft wonen, een opleiding volgt, of werk heeft. Indien huisvesting in de gemeente zelf niet mogelijk is, dient het COA de statushouder binnen een straal van

50 km van de betreffende gemeente te huisvesten. Is bij de statushouder geen sprake van één van bovenstaande criteria dan is hij voor het COA bemiddelbaar voor huisvesting in heel Nederland.

Verzoeker is bij beschikking van 5 maart 1999 door de Staatssecretaris van Justitie toegelaten als vluchteling. Vervolgens heeft het COA verzoeker uitgenodigd voor een gesprek. In dit gesprek is hem medegedeeld dat hij nu zelf op zoek kon gaan naar huisvesting, maar dat het COA verzoeker ook zou gaan bemiddelen voor huisvesting. Het COA heeft vervolgens verzoeker begin juni 1999 een woning aangeboden in het

zogenoemde Foyer-project te Leiden. Verzoeker heeft van deze woning afgezien, waarna het COA verzoeker opnieuw bemiddeld heeft voor huisvesting.

Verzoeker heeft vervolgens eind juni 1999 een woning aangeboden gekregen in de gemeente Warmond. Verzoeker heeft deze woning geweigerd om de reden dat hij inmiddels zelfstandig huisvesting heeft gevonden. Verzoeker is namelijk ook zelf op zoek gegaan naar huisvesting. Hij heeft woonruimte gevonden te Rotterdam, waarvoor hij op 22 juni 1999 de huurovereenkomst heeft getekend. Nadat het COA in het bezit is gesteld van een kopie van deze huurovereenkomst heeft zij de aan verzoeker aangeboden woning te Warmond ingetrokken. Vervolgens heeft het COA verzoeker uitgeschreven als zijnde een statushouder die zelfstandig huisvesting heeft gevonden.

Het COA kan verzoeker dan ook niet volgen in zijn eerste klacht. Verzoeker heeft zelf de woonruimte te Rotterdam gevonden en aanvaard. Verzoeker is hier dus zelf verantwoordelijk voor. Indien de huisvesting verzoeker op een later tijdstip niet langer bevalt, kan hij zich niet weer tot het COA wenden met het verzoek om opnieuw voor huisvesting bemiddeld te worden. Iedere statushouder die de centrale opvang verlaat, kan daar niet meer in terugkeren. Immers, het COA vangt alleen asielzoekers op. Verzoeker zal dus zelf, vanuit de verkregen huisvesting, naar andere huisvesting moeten omzien.

Verzoeker klaagt er voorts over dat zijn klacht, welke hij in eerste instantie bij het COA zelf heeft ingediend, op onvoldoende wijze is afgedaan. Ik zou de reactie van het COA als kort en bonding willen typeren. Hoewel de reactie inderdaad kort is, wordt verzoeker wel duidelijk gemaakt dat het COA niets meer voor hem kan betekenen en dat hij zich, met zijn verzoek om andere huisvesting, dient te wenden tot de gemeente Rotterdam.

De klacht van verzoeker dat het COA onvoldoende heeft gedaan om hem naar huisvesting te bemiddelen kan ik ook niet beamen. Verzoeker heeft zelfs, in tegenstelling tot veel andere statushouders, tot tweemaal toe een woning door het COA aangeboden gekregen. Beide keren heeft verzoeker de aangeboden woning geweigerd. Verzoeker heeft voorts zelfstandig huisvesting gevonden te Rotterdam. Daarin heeft COA geen bemoeienis gehad. Verzoeker is dan ook niet door het COA gedwongen de woning in Rotterdam te accepteren en de huurovereenkomst te tekenen.

Nogmaals, verzoeker heeft zelfstandig huisvesting gevonden te Rotterdam. Hij heeft daar dus ook zelf de consequenties van moeten overzien, dan wel zal hij de consequenties van zijn beslissing zelf moeten dragen.

Conclusie

Op grond van het voorgaande komt het COA tot de conclusie dat de klacht ongegrond is."

D. Reactie verzoeker

Bij brief van 27 juli 2000 reageerde verzoeker op hetgeen door het COA in reactie op de klacht naar voren was gebracht. Hij deelde onder meer het volgende mee:

"De beslissing van het COA is nog steeds vanuit een negatieve redenatie genomen. Maar de waarheid is dat ik nooit de kopie van de brief van COA Rijswijk, in verband met het verkrijgen van het huis in Warmond, heb ontvangen. Het COA Harlingen heeft me zelfs nooit de naam Warmond genoemd. De enige brief die ik heb ontvangen is die over de kamer in Leiden.

Ik heb de kamer bezocht en de plaats (Leiden) was uitstekend, niet alleen om te wonen, maar ook voor mijn studie.

*Het COA heeft de brief over de kamer in Leiden niet eind juni gestuurd, dat is onjuist. Het was 16 maart, dus half maart, (zie de uitnodigingsbrief).

Als het COA voorwendt mij de brief over het huis in Warmond te hebben toegestuurd, wat was dan de naam van de persoon die me de brief zou hebben gegeven, en wanneer, op welke datum? Of aan wie zou ik hebben gezegd dat ik weigerde of wanneer ben ik dan het huis gaan bekijken?

Wat ik bovendien opvallend vind is dat het COA Harlingen heel goed op de hoogte was van mijn situatie. Het idee van de kamer in Rotterdam kwam op tegen half juni toen men mij had gezegd dat het voor mij als vrijgezel lang zou gaan duren. Dát was het idee waar de medewerker van het COA in het centrum (...) die me hielp, vanuit ging en hij zei me dat het beter zou zijn en dat wanneer het COA een huis voor me zou vinden, ik gewaarschuwd zou worden. Ik kreeg elke keer dagkaarten om een huis te gaan zoeken (zie de handtekeningen van de boekhouder). Ik was dus tot 20 juli daar en tussen 30 juni en 12 juli (...) met (...) één van de medewerkers van het COA Harlingen, terwijl ik hem zei dat ik liever in het centrum zou blijven totdat ik een eigen huis zou krijgen. Hij heeft me niets gezegd over het feit dat het COA Rijswijk een huis voor me had gevonden in Warmond. Hij wist het echter heel goed en als het COA beweert een huis te hebben gevonden tegen het einde van juni, zullen degenen die de verspreiding van de COA-post verzorgen daar waarschijnlijk een bevestigende kopie van hebben. Ik was altijd op mijn plek. Er is niemand

geweest om naar mijn mening te vragen. Of het me nou zou interesseren of niet, ondanks de kamer in Rotterdam, het gaat me natuurlijk wel aan. Er had me gemakkelijk een kopie van de brief overhandigd kunnen worden, of ze had onder de deur door kunnen worden geschoven. Dan nog, als het COA beweert dat ik het huis heb geweigerd, zou ik graag de naam van de persoon willen horen met wie ik zou hebben gesproken en wanneer! En ik ben er zeker van dat die persoon niet bestaat. Degene die me het contract voor de kamer heeft gestuurd zonder me te raadplegen, wist diegene waarom ik de kamer in Leiden geweigerd heb? Als ik van mijn eventuele goede verstand uitga, weigert men ná een informatief gesprek.

Waar ik over peins en wat ik niet kan begrijpen: "Waarom hebben de verantwoordelijken van COA Harlingen me zelfs niet de kans gegund het huis in Warmond te gaan bekijken, net zoals in Leiden, want dat recht had ik, en te spreken met de contactpersoon om er meer van te weten. Ze hadden me ook de kopie van de brief uit Rijswijk kunnen geven zodat ik zou kunnen beslissen. Ze wisten waarom ik de kamer in Leiden heb geweigerd want het huis was veel voordeliger dan de kamer.

Juridisch gezien, vergeef me voor de uitdrukking: dit was het niet-opvolgen van een bevel! Ik zal het uitleggen: COA Rijswijk heeft de opdracht gegeven me de kopie te overhandigen, maar Harlingen heeft niet alleen geweigerd dat te doen, maar ook om me erover te spreken. Ik betaal nu voor de consequenties daarvan, niet zij. Ik weet zeker dat ik dat huis niet had willen missen want ik heb minstens 2 inschrijvingen in die regio, die helaas op niets uitlopen.

Dus voor wat betreft het huis in Warmond, niemand heeft me erover gesproken en ik heb niemand gesproken van het COA of iemand een huurcontract van de kamer aan het COA gezonden.

Wat me erg duidelijk is, ik denk dat ze bang waren een huurkrediet te verliezen, ze hadden me de maand juni vooruit betaald, die ik zou moeten terugbetalen wanneer ik naar Warmond zou gaan. Ze hebben dus verkozen te zwijgen, iets wat mij op het moment erg veel kost. Voor wat betreft getekende papieren, vergeet het COA dat men in het begin in het centrum al zegt dat we vertrouwen moeten hebben in het maatschappelijk werk, of het nou de goede of de slechte kant uit gaat. Woorden vervliegen, dat is waar, er zijn geen bewijzen, maar de gedachtegang is aanwezig. Ze zouden zich moeten afvragen onder welke omstandigheden ik het centrum zonder huisvesting heb verlaten en waarom ze niet naar me hebben geluisterd zodanig dat ze mijn beslissing ten aanzien van Rijswijk zouden inzien en ook in andere kwesties. Er was dus sprake van wat men noemt vertrouwen in de superieuren.

Op 10 september 1999 ben ik naar Vluchtelingenwerk Rijnmond in Rotterdam gegaan, om te vragen wat maatschappelijk werk Harlingen me zou zeggen wanneer het COA iets voor me zou vinden, of ze zich met me in contact zouden stellen. Mevrouw (...) heeft daarover

met mevrouw (...)gesproken. De laatste heeft gezegd dat het huis was gevonden, maar wat voor toen mijn verbazing opwekte. Ik was gewoon in Harlingen en niemand heeft me er iets over gezegd (...).

Over de interpretatie die ik heb gegeven in de eerste alinea, dat is een foute interpretatie: Er moet goed gelezen worden wat ik heb gezegd. Want ik was alleen op kamer 132 en ik kreeg hetzelfde bedrag als de anderen (86 per week). Ik heb niet gezegd dat er iemand anders ook van mijn inkomsten genoot. We moeten goed weten te vertalen. De problemen die ik had en nog heb zijn mijn eigen problemen in verband met mijn geschiedenis en mijn familie, maar ook met het feit dat ik uitgedaagd word en mijn spullen vernield worden, vooral wat betreft mijn fiets en de kleding die door anderen uit de wasmachine geplukt worden, dader onbekend, (U kunt (medewerkers van het AZC Harlingen; N.o.) navragen die me nieuwe handdoeken hebben gegeven en (...) van de VVN die mijn fiets heeft laten repareren met haar eigen geld, toen de band voor de 4e keer was doorgesneden). Dit alles om u te zeggen dat ik werkelijk uit mijn doen was.

Tenslotte, ik zal me altijd verzetten tegen het COA wanneer het zegt dat ze me een 2e kans inzake het huis hebben gegeven, want ik weet niets van dat huis."

E. Reactie COA

In reactie op hetgeen door verzoeker naar voren was gebracht alsmede in antwoord op gestelde vragen deelde het hoofd juridische zaken van het COA het volgende mee:

"Naar mij uit onderzoek is gebleken hebben het woningaanbod in de gemeente Warmond en het moment waarop verzoeker zelfstandig huisvesting heeft gevonden in de gemeente Rotterdam elkaar gekruist. Zoals ik u reeds in mijn schrijven, d.d. 10 juli 2000 berichtte heeft het COA verzoeker in eerste instantie een woning aangeboden in het zgn. Foyer-project te Leiden. Verzoeker heeft deze woning geweigerd, welke weigering door het COA geaccepteerd is. Tegelijk met de mededeling aan verzoeker dat het COA de weigering van de woning te Leiden geaccepteerd heeft, heeft het COA verzoeker medegedeeld dat hij opnieuw voor huisvesting bemiddeld zou gaan worden, maar dat hij als statushouder ook zelf op zoek kon naar huisvesting in een gemeente. Deze mededeling doet het COA aan alle statushouders. Verzoeker is vervolgens zelf op zoek gegaan naar huisvesting in Rotterdam, omdat hij, zo gaf hij de medewerker op het AZC Harlingen te kennen, graag in een grote stad en dan bij voorkeur in Rotterdam wil wonen. Op 3 juni 1999 wordt verzoeker vervolgens van de reservering voor de woning in het Foyer-project gehaald.

Medio juni 1999 meldt verzoeker zich bij de medewerker op het AZC Harlingen en vertelt hem dat hij een woning heeft gevonden in de gemeente Rotterdam, waarvoor hij inmiddels het huurcontract heeft getekend. Op 14 juni 1999 biedt de gemeente Warmond de afdeling Spreiding en Plaatsing (ASP) van het COA, welke afdeling ondermeer belast is met de

bemiddeling naar huisvesting van statushouders die in de centrale opvang verblijven, een woning aan ten behoeve van verzoeker. Dit wordt kort daarna doorgegeven aan het AZC Harlingen. De medewerker op het AZC laat de gemeente Warmond echter weten dat verzoeker inmiddels zelfstandig huisvesting heeft gevonden in de gemeente Rotterdam. De gemeente Warmond meldt dit aan ASP. Tussen de medewerker op het AZC en ASP wordt vervolgens afgesproken dat verzoeker eerst de huurovereenkomst met de gemeente Rotterdam moet overleggen, alvorens hem de woning te Warmond wordt aangeboden. Immers, naar Nederlands Burgerlijk Recht dienen overeenkomsten gerespecteerd te worden en te worden nagekomen. Op verzoek van het centrum overlegt verzoeker vervolgens de huurovereenkomst, waaruit blijkt dat hij deze 22 juni 1999 heeft ondertekend. Aangezien verzoeker hiermee aantoont zelfstandig huisvesting te hebben gevonden biedt het COA de woning te Warmond niet meer aan aan verzoeker, maar geeft zij de woning op 30 juni 1999 terug aan de gemeente. In tegenstelling tot wat ik in mijn schrijven, d.d. 10 juli 2000, berichtte is verzoeker dus geen woning door het COA in de gemeente Warmond aangeboden. Hiertoe was ook geen reden nu verzoeker al een huurovereenkomst met de gemeente Rotterdam had getekend en derhalve zelfstandig huisvesting heeft gevonden. Uiteindelijk wordt verzoeker op 2 augustus 1999 uitgeschreven uit het AZC Harlingen.

Overigens is met het gebruik van het begrip 'woning' in mijn schrijven, d.d. 10 juli 2000, niet noodzakelijkerwijs ook een woning bedoeld. Het begrip "woning" dient hier in de ruime betekenis van woonruimte te worden opgevat. In haar informatie naar statushouders bericht het COA alleenstaande statushouders dat zij rekening dienen te houden met kamergewijze verhuur, d.w.z. onzelfstandige huisvesting. In de communicatie met statushouders kan een dergelijk aanbod overkomen als 'woning'. Het is echter

geenszins gezegd dat de woning te Warmond ook een woning is in de betekenis welke verzoeker eraan lijkt te geven. Het is het COA niet bekend welke woonruimte de gemeente Warmond verzoeker aan wilde bieden. Ook de opmerking van verzoeker dat hij de woning te Warmond wel zou aanvaarden kan het COA niet volgen. Tegenover de medewerker van het COA heeft verzoeker nadrukkelijk gemeld dat hij alleen naar Rotterdam wil.

Noch los van het feit dat verzoeker de woning te Warmond niet is aangeboden omdat hij reeds een woning in Rotterdam had gevonden, is het dus maar de vraag of hij de woning te Warmond wel zou hebben aanvaard. Zou hem ook daar een kamer zijn aangeboden, dan zou hij om dezelfde reden als voor het Foyer-project te Leiden geweigerd kunnen hebben. Daarnaast is Warmond geen grote stad als Rotterdam, waar verzoeker een uitdrukkelijke voorkeur voor had uitgesproken. Ik wil hierbij opmerken dat verzoeker de woning te Warmond niet gekend heeft en ook niet heeft kunnen kennen, aangezien de woning hem niet is aangeboden. En als verzoeker, zoals hijzelf aangeeft, reeds op 10 september 1999 door Vluchtelingenwerk is ingelicht over de woning te Warmond, waarom heeft hij dan gewacht met het melden hiervan tot augustus 2000? De stelling van verzoeker komt het COA dan ook zuiver hypothetisch voor.

De opmerking van verzoeker dat de woning in het Foyer-project te Leiden hem reeds op 16 maart 2000 is aangeboden komt het COA ongeloofwaardig voor. Immers, verzoeker is pas op 5 maart 2000 door de Staatssecretaris van Justitie in het bezit van een verblijfstitel gesteld. Met inachtneming van de benodigde formaliteiten voor het starten van de bemiddelingsprocedure en het matchen van een statushouder met een woning is 16 maart 1999 dan een veel te korte termijn.

Daarnaast heeft het COA de woning in het Foyer-project pas op 3 juni 1999 teruggegeven aan de gemeente Leiden. Het COA gaat een geweigerde woning niet twee maanden aanhouden, alvorens deze terug te geven aan de gemeente.

Uw verzoek om interne stukken met betrekking tot de aangeboden woningen aan de verzoeker kan ik helaas niet inwilligen, aangezien daarover geen stukken meer bestaan. (...).

Conclusie

Het is juist dat verzoeker de woning te Warmond niet is aangeboden. De reden hiervoor ligt hem echter in feit dat verzoeker reeds een huurovereenkomst voor een woning met de gemeente Rotterdam had getekend. Voor het COA was er derhalve geen reden meer verzoeker een woning aan te bieden. Daarnaast is het COA niet gebleken van redenen waarmee verzoeker de nietigheid van de overeenkomst met succes in had kunnen roepen. Verzoeker dient derhalve zelf verantwoordelijk te worden gehouden voor het aangaan van de huurovereenkomst te Rotterdam.

Voorts is het COA niet gebleken van enige psychische druk van haar zijde jegens verzoeker. Verzoeker heeft op 5 maart 1999 een verblijfsstatus ontvangen en diende om die reden het AZC te verlaten. Het COA vangt immers alleen asielzoekers op. Tot het moment waarop verzoeker het centrum kon verlaten naar passende woonruimte in een gemeente in Nederland had verzoeker recht op opvang door het COA. Verzoeker heeft deze opvang ook steeds genoten. Daarnaast hebben zowel het COA als verzoeker gezocht naar passende woonruimte. Verzoeker is daar uiteindelijk als eerste in geslaagd."